

BOSNA I HERCEGOVINA

IZVJEŠTAJ O OBAVLJENOJ FINANSIJSKOJ REVIZIJI

*INSTITUTA ZA NESTALE OSOBE
BOSNE I HERCEGOVINE
ZA 2019. GODINU*

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BiH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА БИХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

www.revizija.gov.ba

IZVJEŠTAJ

O OBAVLJENOJ FINANSIJSKOJ REVIZIJI

**INSTITUTA ZA NESTALE OSOBE
BOSNE I HERCEGOVINE
ZA 2019. GODINU**

Broj: 04-16-1-491 /20

Sarajevo, maj 2020. godine

Sadržaj

I	MIŠLJENJE NEZAVISNOG REVIZORA.....	5
	MIŠLJENJE O FINANSIJSKIM IZVJEŠTAJIMA	5
	MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI	7
II	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI	9
1.	KRITERIJI	9
2.	REALIZACIJA RANIJIH PREPORUKA	9
3.	SISTEM INTERNIH KONTROLA	11
3.1.	Organizacija i rukovođenje	11
3.2.	Finansijsko upravljanje i kontrola	13
3.3.	Interna revizija	13
4.	BUDŽET	14
5.	FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	14
5.1.	Pregled rashoda i izdataka iz budžeta	14
5.1.1.	Bruto plaće	15
5.1.2.	Putni troškovi	16
5.1.3.	Izdaci za upotrebu vozila	16
5.1.4.	Izdaci za najam	17
5.1.5.	Izdaci za rad Upravnog i Nadzornog odbora i drugih tijela	18
5.1.6.	Izdaci za tekuće grantove	18
5.2.	Bilans stanja	18
5.2.1.	Popis sredstava i obaveza	19
5.3.	Pregled dinamike zapošljavanja	20
6.	JAVNE NABAVKE	21
7.	KOMENTARI	23
	PRILOZI	23

I MIŠLJENJE NEZAVISNOG REVIZORA

Mišljenje nezavisnog revizora se daje na osnovu provedene finansijske revizije koja obuhvata reviziju finansijskih izvještaja i, u vezi s istom, reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

MIŠLJENJE O FINANSIJSKIM IZVJEŠTAJIMA

Mišljenje

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja **Instituta za nestale osobe Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Institut)** koji obuhvataju: bilans stanja na 31.12.2019. godine, pregled prihoda, primitaka i finansiranja po ekonomskim kategorijama, pregled rashoda i izdataka iz budžeta, po ekonomskim kategorijama, posebne podatke o plaćama i broju zaposlenih, pregled dinamike zapošljavanja, pregled stalnih sredstava u obliku stvari i prava, pregled kapitalnih ulaganja, pregled doznaka iz tekuće rezerve budžeta, za godinu koja završava na taj dan i analizu izvršenja budžeta – tekstualni dio, uključujući i rezime značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, finansijski izvještaji **Instituta** prikazuju istinito i fer, u svim materijalnim aspektima, finansijsko stanje imovine, obaveza i izvora sredstava na 31.12.2019. godine i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na navedeni datum, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnova za mišljenje

Reviziju smo obavili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija Bosne i Hercegovine i Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija (ISSAI). Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u odjeljku *Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja*.

Nezavisni smo od **Instituta** u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizioni dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Odgovornosti rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo **Instituta** je odgovorno za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja na nivou institucija Bosne i Hercegovine tj. Zakonom o finansiranju institucija BiH, Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija BiH i Pravilnikom o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija BiH. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uslijed prijevare ili greške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijske izvještaje, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena, koje su razumne u datim okolnostima.

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li finansijski izvještaji kao cjelina sačinjeni bez značajnog pogrešnog prikazivanja uslijed prijevare ili greške i izdati izvještaj nezavisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prijevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utječu na ekonomske odluke korisnika donesene na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- Prepoznamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja finansijskih izvještaja, zbog prijevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizione postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizione dokaze koji su dovoljni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja nastalog uslijed prijevare je veći od rizika nastalog uslijed greške, jer prijevare može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola.
- Stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizione postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti internih kontrola.
- Ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorilo rukovodstvo.
- Ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

S rukovodstvom komuniciramo u vezi s, između ostalih pitanja, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim nalazima revizije, uključujući i one koji se odnose na značajne nedostatke u internim kontrolama koji su otkriveni tokom naše revizije.

MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI

Mišljenje

U vezi s revizijom finansijskih izvještaja **Instituta** za 2019. godinu, izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije **Instituta** za 2019. godinu u skladu su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definisani kao kriteriji za datu reviziju.

Osnova za mišljenje

Reviziju usklađenosti smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija Bosne i Hercegovine i ISSAI 4000 - Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u odjeljku *Odgovornosti revizora za reviziju usklađenosti*.

Nezavisni smo od **Instituta** u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizioni dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Skretanje pažnje

Ne izražavajući rezervu na mišljenje o usklađenosti, skrećemo pažnju na sljedeće:

- *pitanje isteklog mandata Nadzornog odbora i mandata Upravnog odbora Instituta koji je i dalje u privremenom statusu (tačka 3.1 Izvještaja);*
- *neusaglašenost Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Instituta s odlukama Vijeća ministara BiH (tačka 3.1. Izvještaja);*
- *utvrđene nedostatke i slabosti u procesu javnih nabavki (tačka 6. Izvještaja).*

Odgovornosti rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, rukovodstvo **Instituta** je također odgovorno da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije u skladu s propisima kojima su regulisane i potvrđuje da je tokom fiskalne godine osiguralo namjensko, svrhovito i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Odgovornosti revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome jesu li aktivnosti, finansijske transakcije i informacije u svim materijalnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura, kako bi pribavili revizione dokaze o tome koriste li se sredstva za odgovarajuće namjene i je li poslovanje **Instituta**, prema definisanim kriterijima, usklađeno sa relevantnim zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije interne revizije i sistema internih kontrola.

Sarajevo, 29.5.2020. godine

**ZAMJENIK
GENERALNOG REVIZORA**

Jasmin Pilica, v.r.

**ZAMJENIK
GENERALNOG REVIZORA**

Ranko Krsman, v.r.

II IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

1. KRITERIJI

Ured za reviziju institucija Bosne i Hercegovine izvršio je reviziju finansijskih izvještaja i, u vezi s istom, reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvještaja i revizija usklađenosti podrazumijeva proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza, kako bi se utvrdilo jesu li predmeti revizije, tj. finansijski izvještaji, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni s odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju uporedne parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za ocjenu usklađenosti sa zakonima i drugim propisima korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2019. godinu
- Zakon o plaćama i naknadama u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o porezu na dohodak i Zakon o doprinosima (FBiH i RS)
- Zakon o javnim nabavkama i podzakonski akti
- Zakon o državnoj službi u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o radu u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o upravi i podzakonski akti
- Zakon o finansiranju institucija BiH
- Statut Instituta za nestale osobe.

2. REALIZACIJA RANIJIH PREPORUKA

Ured za reviziju institucija BiH izvršio je finansijsku reviziju Instituta za 2018. godinu, sačinio Izvještaj o finansijskoj reviziji i dao pozitivno mišljenje na finansijske izvještaje i pozitivno mišljenje na usklađenost sa skretanjem pažnje na: unapređenje i interne premještaje zaposlenih suprotno odredbama Pravilnika o internom premještaju i raspoređivanju zaposlenika u institucijama BiH, neriješeno pitanje mandata Upravnog odbora koji je duži period u statusu „Privremenog upravnog odbora“, pitanje isteklog mandata Nadzornog odbora Instituta te neusaglašenost Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Instituta s odlukama Vijeća ministara BiH. U Izvještaju su date preporuke u cilju otklanjanja uočenih nepravilnosti. Institut nas je izvijestio o preduzetim aktivnostima na realizaciji datih preporuka u cilju nadilaženja nepravilnosti identifikovanih u Izvještaju o obavljenoj reviziji za 2018. godinu (u skladu s članom 16. tačka 3. Zakona o reviziji institucija BiH). Institut je sačinio Akcioni plan za realizaciju preporuka 21.2.2019. godine. U istom su definisani nosioci aktivnosti i rokovi.

Uvidom u preduzete aktivnosti, dajemo osvrt na realizaciju preporuka:

Ocjena realizacije preporuka	Realizovana	Realizacija u toku	Nerealizovana
Radna grupa za izradu Nacrta pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta kao i Nacrta pravilnika o plaćama i naknadama zaposlenih u Institutu je pripremila i dostavila ove dokumente Kolegiju direktora. Međutim, do momenta sačinjavanja ovog izvještaja nije bila pokrenuta procedura donošenja Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih			

mjesta Instituta u skladu s važećim odlukama Vijeća ministara BiH.			
Kolegij direktora Instituta je upoznao Privremeni upravni odbor o stavu Ureda za reviziju glede nastavka funkcionisanja istog u statusu „privremenog“. Međutim, stav ovog tijela je da je promjena statusa isključiva nadležnost Vijeća ministara BiH i ICMP-a. Glede davno isteklog mandata članova Nadzornog odbora Instituta, Vijeće ministara BiH je svojim aktom od 05.08.2019. g. zadužilo Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH da hitno započne proceduru izbora članova Nadzornog odbora. Međutim, nisu pokrenute aktivnosti rješavanja statusa Privremenog upravnog odbora niti isteklog mandata Nadzornog odbora Instituta.			
Institut je preduzeo aktivnosti na uspostavljanju sveobuhvatnog sistema finansijskog upravljanja i kontrole u skladu sa Zakonom o finansiranju institucija BiH, Priručnikom za finansijsko upravljanje i kontrolu i Smjernicama za provođenje procesa upravljanja rizicima u institucijama BiH. Međutim, u Institutu postoji potreba za daljim razvojem ovog sistema.			
Institut je donio Odluku o dopuni Odluke o načinu i ostvarivanju prava članova svih odbora Instituta na naknadu za službeno putovanje (prečišćeni tekst) u kojoj je definisano obavezno navođenje relacije službenog putovanja članova odbora Instituta. Međutim, pitanje primjene same Odluke će biti moguće sagledati u narednom ciklusu revizije.			
Institut još uvijek nije izvršio usklađivanje broja službenih vozila s važećim aktima.			
I dalje su prisutne slabosti internih kontrola u dijelu koji se odnosi na praćenje namjenske upotrebe službenih vozila.			
Institut je uspostavio, u određenoj formi, evidencije o upotrebi vozila, dok prilikom servisiranja i popravka još uvijek nije osigurana potpuna kontrola nad stvaranjem obaveza.			
Iako je Institut obavio popis imovine i obaveza, ponovo nije u potpunosti postupao u skladu s važećim propisima.			
Tokom revizije prezentovani su nam dokazi da osoba sa maksimalnim koeficijentom minulog rada nema ispunjen uslov (40 godina staža osiguranja) za pokretanje procedure odlaska u penziju.			
Institut ni u 2019. godini nije pokretao procedure javnih nabavki na vrijeme, te nije osigurao praćenje realizacije zaključenih ugovora.			
Vezano za podnošenja zahtjeva za refundiranje naknade plaće za bolovanje preko 30 odnosno 42 dana, Kolegij direktora je, u skladu s Instrukcijom MFT-a BiH, sredinom 2019. godine usvojio			

Instrukciju o načinu i postupku ostvarivanja prava na naknadu za vrijeme privremene spriječenosti za rad i načinu refundiranja iste za zaposlenike Instituta ¹ . Međutim, uočena su određena kašnjenja u podnošenju zahtjeva za refundiranje.			
Sačinjeno je novo rješenje o ostvarivanju prava na troškove smještaja za jednog od članova Kolegija.	●		
Glede problematike ažuriranja svih internih akata kojima se regulišu prava zaposlenih, Privremeni upravni odbor je usvojio Prijedlog pravilnika o radu zaposlenika Instituta. U toku je procedura pribavljanja mišljenja nadležnih institucija kako bi se predmetni pravilnik uputio prema Vijeću ministara za dobivanje saglasnosti na isti. Međutim, i dalje ostaje potreba za ažuriranjem i drugih internih akata Instituta.		●	

Status preporuke iz prethodne godine, koja se odnosila na unapređenja zaposlenih kojom prilikom se postupalo protivno odredbama Zakona o radu i Pravilnika o internom premještanju i raspoređivanju zaposlenika u institucijama BiH, ćemo pratiti i provjeravati u budućem periodu, s obzirom na to da od naše revizije za prošlu godinu nije bilo slučajeva unapređenja zaposlenih.

3. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Institut je odgovoran za kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja i usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima.

3.1. Organizacija i rukovođenje

Unutrašnja organizacija i način rada Instituta utvrđeni su Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji na koji je Vijeće ministara BiH dalo saglasnost 2007. godine i izmjenama Pravilnika iz 2015. godine.² Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Instituta uređen je način rada i rukovođenja Institutom, opis radnih mjesta zaposlenih te sistematizovana radna mjesta za 55 izvršilaca. Budžetom za 2019. godinu planirano je 52 zaposlenih, a na 31.12.2019. godine bilo je 53 zaposlenih. Prosječan broj zaposlenih u 2019. godini za koje su isplaćene bruto plaće u Institutu bio je 51. Posljedica odstupanja broja osoblja u odnosu na odobreni budžet je angažovanje osobe na osnovu ugovora o radu na određeno vrijeme za vrijeme dužeg odsustva jednog zaposlenika zbog bolovanja, te prijema četiri osobe na neodređeno vrijeme. Prema dostupnim informacijama, osobi angažovanoj na određeno vrijeme raskinut je ugovor u decembru 2019. godine.³

U 2018. godini je sačinjen novi prijedlog pravilnika o unutrašnjoj organizaciji Instituta u skladu s Odlukom o principima za utvrđivanje unutrašnje organizacije organa uprave BiH⁴ i Odlukom

¹ Preporuka iz revizionog izvještaja za 2017. godinu koja u 2018. godini nije mogla biti ocijenjena sa aspekta realizacije.

² Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta broj: 01-40-UO-356/07 od 17.12.2007. godine i Pravilnik o izmjenama istog broj 0571-02-1932/15 od 4.11.2015. godine.

³ Sa 31.12.2019. godine u Institutu je bilo 52 zaposlenih, jer je sredinom decembra prestao radni odnos zaposlenika na osnovu ugovora na određeno vrijeme, iako je na plaći za XII/19 objektivno bilo 53 zaposlenih.

⁴ Službeni glasnik BiH, broj 30/13.

o razvrstavanju radnih mjesta i kriterijima za opis poslova radnih mjesta u institucijama BiH⁵. Međutim, isti ni tokom 2019. godine nije prošao internu proceduru usvajanja na Kolegiju direktora niti je razmatran na sjednici Privremenog upravnog odbora.

Prema prezentovanim informacijama, u 2019. godini je оформljena Radna grupa za izradu nacrtu pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta kao i nacrtu pravilnika o plaćama i naknadama zaposlenih u Institutu. Nacrti su pripremljeni i dostavljeni Kolegiju direktora. Privremeni upravni odbor je, na 41. sjednici održanoj 28.11.2019. godine, naložio Kolegiju direktora da do kraja januara 2020. godine dostavi ovom tijelu navedene nacрте pravilnika na razmatranje. Do momenta sačinjavanja ovog izvještaja navedeni dokumenti nisu razmatrani u skladu s procedurama Instituta te nisu upućeni niti u proceduru pribavljanja potrebnih mišljenja za upućivanje prema Vijeću ministara BiH na razmatranje i usvajanje.

PREPORUKA 1

Rukovodstvo Instituta je u obavezi bez odlaganja provesti proceduru donošenja prijedloga pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta i isti dostaviti Vijeću ministara na razmatranje i usvajanje.

Vijeće ministara BiH je, uz saglasnost drugog suosnivača, Međunarodne komisije za nestale osobe (ICMP), donijelo Odluku o formiranju Privremenog upravnog odbora Instituta za nestale osobe BiH⁶ i Odluku o izmjeni Odluke o formiranju Privremenog upravnog odbora Instituta⁷ kojom je izmijenjen jedan član Upravnog odbora.

Ured za reviziju je, u svojim prethodnim izvještajima, iznio stav da je privremeni status Upravnog odbora neuobičajen status za rukovodno tijelo koje ima utvrđen djelokrug prava i odgovornosti u rukovođenju radom Instituta i u vezi s tim smo procijenili da postoji rizik glede odluka koje proizlaze iz rada ovog tijela. Međutim, rukovodstvo Instituta, i pored preporuka revizije, nije vidjelo niti dalje vidi problem u postojećem statusu Upravnog odbora, te u tom smislu nije bilo niti reakcije koja bi potakla Privremeni upravni odbor da analizira rizike obavljanja povjerenih aktivnosti i odgovornosti koju nosi ovaj nivo rukovođenja radom Instituta.

Status Privremenog upravnog odbora bi u budućnosti mogao dovesti u pitanje pravni domašaj odluka koje donosi ovo tijelo koje rukovodi radom Instituta, kao i ispravnost i primjerenost te održivost privremenog statusa u dugom, odnosno neograničenom vremenskom roku.

Nadalje, već duži niz godina Ured za reviziju skreće pažnju na neriješeno pitanje imenovanja članova Nadzornog odbora kojima je mandat istekao krajem 2010. godine. Kolegij direktora Instituta je uputio urgenciju prema Vijeću ministara BiH i Međunarodnoj komisiji za nestale osobe (ICMP) glede isteklih mandata članovima Nadzornog odbora. Vijeće ministara BiH je dostavilo Institutu obavijest o zaključku Vijeća ministara BiH sa 176. sjednice održane 5.8.2019. godine u kojem se zadužuje Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH da hitno pokrene proceduru izbora članova Nadzornog odbora Instituta. Međutim, nije bilo konkretnih aktivnosti u vezi sa navedenim pitanjem u vrijeme sačinjavanja ovog Izvještaja.

⁵ Službeni glasnik BiH, broj 30/13, 67/15.

⁶ Službeni glasnik BiH, broj 90/16.

⁷ Službeni glasnik BiH, broj 70/17 Privremeni upravni odbor je imenovan za period do imenovanja članova Upravnog odbora Instituta koji se biraju procedurom javnog konkursa kako je to predviđeno Sporazumom o preuzimanju uloge suosnivača Instituta.

PREPORUKA 2

Potrebno je da rukovodstvo Instituta obavijesti nadležno ministarstvo i Vijeće ministara o rizicima sa kojima se suočava ili može suočiti Institut zbog privremenog statusa djelovanja Upravnog odbora duži vremenski period.

PREPORUKA 3

Rukovodstvo Instituta je dužno obavijestiti Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH o obavezi postupanja u skladu sa zaključkom Vijeća ministara BiH, tj. pokretanju procedure izbora članova Nadzornog odbora Instituta.

3.2. Finansijsko upravljanje i kontrola

Prema preporukama Ureda za reviziju, Institut je u tekućoj godini uspostavio sistem finansijskog upravljanja i kontrole u skladu sa Zakonom o finansiranju institucija BiH⁸, Priručnikom za finansijsko upravljanje i kontrolu i Smjernicama za provođenje procesa upravljanja rizicima u institucijama BiH. Institut je sačinio popis i izvršio mapiranje poslovnih procesa, utvrdio i procijenio rizike i izradio registar rizika. Također, Institut je popunio obrazac Godišnjeg izvještaja o finansijskom upravljanju i kontroli za 2019. godinu i dostavio Centralnoj harmonizacijskoj jedinici Ministarstva finansija i trezora BiH 4.2.2020. godine.

Na osnovu prezentovanih informacija konstatovano je da je Institut početkom 2020. godine donio Odluku⁹ kojom je imenovana Radna grupa za finansijsko upravljanje i kontrolu. Utvrđeni su zadaci radne grupe za finansijsko upravljanje i kontrolu i rokovi za njihovo izvršavanje. Međutim, nije utvrđena obaveza Radne grupe da izvještava rukovodstvo Instituta o stepenu uspostavljanja, stanju i preporukama za dalje unapređenje, a što je pretpostavka za sveobuhvatnu implementaciju sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

PREPORUKA 4

Institut treba nastaviti aktivnosti na sveobuhvatnoj implementaciji sistema finansijskog upravljanja i kontrole putem procjene stepena njegovog uspostavljanja, predlaganja preporuka rukovodstvu instituta i njihovog provođenja radi daljeg unapređenja poslovanja.

3.3. Interna revizija

U skladu sa Zakonom o internoj reviziji institucija BiH¹⁰ i Odlukom o kriterijima za uspostavljanje jedinica interne revizije u institucijama BiH¹¹, interna revizija Instituta je u nadležnosti Jedinice za internu reviziju Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH. Navedena Jedinica je u 2019. provela internu reviziju u Institutu na temu „Proces planiranja i izvršenja budžeta“. Krajem februara Jedinica je dostavila Institutu Izvještaj o obavljenoj reviziji. Institut je sačinio plan aktivnosti za realizovanje datih preporuka. Također, izvršena je i naknadna revizija plaća i naknada u Institutu za 2017. godinu.

⁸ Službeni glasnik BiH, broj 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 i 32/13

⁹ Odluka br.01/1-16-1-156/20 od 24.01.2020. g

¹⁰ Službeni glasnik BiH, broj 27/08 i 32/12

¹¹ Službeni glasnik BiH, broj 49/12 i 69/12

4. BUDŽET

Zakonom o budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2019. godinu¹², Institutu su odobrena sredstva u iznosu od 3.017.000 KM. S obzirom na to da je budžet za 2019. usvojen u decembru 2019. godine, ukupno poslovanje se odvijalo na osnovu četiri tromjesečne odluke o privremenom finansiranju institucija BiH“. Ukupno izvršenje budžeta za 2019. godinu iznosilo je 2.724.330 KM.

Institut je izvršio jedno usklađivanje rashoda budžeta u septembru 2019. godine, koje je odobrilo Ministarstvo finansija i trezora BiH, prema kojem je izvršena izmjena strukture rashoda unutar odobrenog budžeta. Ukupan iznos prestrukturisanja iznosio je 18.000 KM (povećani su tekući grantovi nižim nivoima vlasti za 17.000 KM i troškovi najma za 1.000 KM, a smanjeni izdaci sa pozicije ugovorene usluge za 18.000 KM).

Plan i program rada Instituta za 2019. godinu je usvojen od strane Privremenog upravnog odbora Instituta. Izvještaj o radu Instituta za 2019. godinu je također usvojen na sjednici Privremenog upravnog odbora početkom 2020. godine i dostavljen Ministarstvu finansija i trezora BiH i Uredu za zakonodavstvo na mišljenje. Nakon toga, Izvještaj o radu se dostavlja Vijeću ministara BiH i ICMP-u na razmatranje i usvajanje. U vrijeme sačinjavanja ovog Izvještaja, Izvještaj o radu Instituta još uvijek nije bio razmatran na Vijeću ministara BiH.

5. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Institut je sačinio Godišnji finansijski izvještaj za 2019. godinu i dostavio ga nadležnim tijelima i institucijama u skladu s važećim propisima i u utvrđenom roku. Analizom bilješki uz finansijske izvještaje konstatovano je da sadrže sveobuhvatne informacije o izvršenju budžeta Instituta.

5.1. Pregled rashoda i izdataka iz budžeta

U pregledu rashoda i izdataka po ekonomskim kategorijama-zbirno, u periodu od 01.01. do 31.12.2019. godine, ukupno ostvareni rashodi iskazani su u iznosu od 2.724.330 KM što je, u odnosu na rashode planirane budžetom za 2019. godinu, manje za 292.670 KM.

Značajni rashodi iz budžeta odnose se na: bruto plaće (1.231.558 KM), naknade troškova zaposlenih (189.200 KM), putne troškove (44.757 KM), izdatke za upotrebu vozila (120.349 KM), unajmljivanje imovine i opreme (145.192 KM), ugovorene i druge posebne usluge (128.424 KM) i drugo. Ostali značajni rashodi odnose se na tekuće grantove (796.272 KM).

Pregled rashoda i izdataka iz budžeta prikazan je u Tabeli I u prilogu Izvještaja.

¹² Službeni glasnik BiH, broj 84/19

5.1.1. Bruto plaće

Bruto plaće i naknade iz plaća na 31.12.2019. godine iskazane su u iznosu od 1.231.558 KM, od čega neto plaće i naknade iznose 735.829 KM, porezi i doprinosi 492.934 KM i stimulacije 2.795 KM. Prosječan broj zaposlenih u 2019. godini za koji su isplaćene bruto plaće u Institutu bio je 51.

Uvidom u pojedinačna rješenja o godišnjem odmoru ustanovljeno je da su ona sačinjena nakon isplate naknade za regres, što nije u skladu s Odlukom o načinu i postupku ostvarivanja prava na regres za godišnji odmor u institucijama Bosne i Hercegovine.¹³ Naime, prema navedenoj odluci obračun i isplata regresa za godišnji odmor za zaposlene u institucijama Bosne i Hercegovine vrši se uz mjesečni obračun i isplatu plaća i naknada zaposlenih u institucijama BiH na osnovu pojedinačnih rješenja o korištenju godišnjeg odmora u institucijama Bosne i Hercegovine.

PREPORUKA 5

Institut je dužan postupati u skladu s Odlukom o načinu i postupku ostvarivanja prava na regres za godišnji odmor u institucijama Bosne i Hercegovine.

Pravilnik o plaćama, naknadama i drugim materijalnim pravima koji nemaju karakter plaća u Institutu¹⁴ nije usaglašen sa Zakonom o plaćama i naknadama u institucijama BiH¹⁵ u dijelu koji se odnosi na plaće/koefficiente zaposlenih. U takvim okolnostima Institut neposredno primjenjuje Zakon o plaćama i naknadama na način da određivanje koefficijenata, odnosno visinu plaće, reguliše ugovorom o radu i rješenjem o plaći. Konstatovano je da u toku 2019. godine Institut nije donio nove interne akte niti izvršio izmjenu postojećih, a koji se odnose na osobna primanja zaposlenih u Institutu.

PREPORUKA 6

Rukovodstvo Instituta je obavezno ažurirati sve interne akte kojima se regulišu prava zaposlenih, odnosno uskladiti ih sa pravnim aktima višeg nivoa.

Refundiranje naknada plaća za vrijeme privremene spriječenosti za rad preko 30/42 dana: Institut je podnio zahtjev za refundiranje naknada plaća za vrijeme privremene spriječenosti za rad preko 30/42 dana za 2019. godinu prema nadležnim institucijama (zavodima zdravstvenog osiguranja) u iznosu od 8.830 KM, u skladu s Instrukcijom za obračun naknade za vrijeme privremene spriječenosti za rad. Međutim, Institut je podnosio zahtjeve u 2020. godini za 2019. godinu. Također, uvidom u Glavnu knjigu ustanovljeno je da Institut nije izvršio odgovarajuće knjigovodstveno evidentiranje za podnesene zahtjeve u skladu s Instrukcijom za obračun naknade za vrijeme privremene spriječenosti za rad¹⁶.

PREPORUKA 7

Institut je dužan postupati u skladu s Instrukcijom Ministarstva finansija i trezora BiH za obračun naknade za vrijeme privremene spriječenosti za rad te podnositi zahtjeve u odgovarajućem obračunskom periodu.

¹³ Službeni glasnik BiH, br. 38/09, 70/09 i 87/15.

¹⁴ Akt broj: 01-40-UO-355/07 od 17.12.2007. i 01-40-1445/08 od 7.5.2008. godine.

¹⁵ Službeni glasnik BiH, broj 50/08, 35/09, 75/09, 32/12, 42/12 i 50/12, 32/13, 87/13, 75/15, 88/15, 16/16.

¹⁶ broj: 08/04-16-1-4856-1/13 od 10.5.2013. godine, broj: 08/04-02-2-3667-3/14 od 9.5.2014. godine i broj: 08/04 - 02-2-3667 - 4/14 od 25.07.2019. godine

5.1.2. Putni troškovi

Ukupno ostvareni putni troškovi sa 31.12.2019. god iznose 44.757 KM, od čega se 36.771 KM odnosi na troškove službenog putovanja u zemlji i 7.986 KM na troškove službenog putovanja u inostranstvu. Na osnovu testiranog uzorka, konstatovali smo da se značajniji iznosi odnose na troškove dolaska na sastanke Nadzornoga odbora i sastanke sjednica Savjetodavnoga odbora ili sastanke porodica nestalih osoba. Prilikom sačinjavanja zahtjeva za budžet Institut sačinjava plan službenih putovanja za Sektor za traženje, ekshumaciju i identifikaciju, dok se planiranje troškova službenih putovanja za članove Upravnog, Nadzornog i Savjetodavnog odbora vrši na osnovu troškova prethodnih godina.

Postupcima revizije utvrdili smo slabosti sistema internih kontrola kod izdataka za putne troškove. Naime, konstatovano je da se pravdanje putnih naloga za službena putovanja ne vrši u roku od sedam dana, niti putni nalozi sadrže datum pravljenja putnog naloga. Određena prezentovana rješenja o korištenju automobila u osobnoj svojini u službene svrhe se donose nakon izvršenog službenog putovanja. U pojedinačnim slučajevima pozivi na sjednice ne sadrže ime i prezime osobe kojoj je poziv upućen. Prema navedenom, može se zaključiti da opisane slabosti sistema internih kontrola pri realizovanju izdataka za putne troškove povećavaju izloženost riziku od nenamjenske i neracionalne potrošnje javnih sredstava.

PREPORUKA 8

Potrebno je analizirati utvrđene nedostatke i u daljem postupanju dosljedno primjenjivati podzakonske akte koji regulišu pitanje izdataka za putne troškove, a sve u cilju smanjenja izloženosti riziku od neracionalne ili nenamjenske potrošnje.

5.1.3. Izdaci za upotrebu vozila

Ukupni izdaci za upotrebu službenih vozila sa 31.12.2019. godine iznose 120.349 KM. Značajniji izdaci se odnose na izdatke za gorivo (74.225 KM), materijal i usluge za održavanje vozila (2.174 KM) i osiguranje vozila (16.620 KM).

Pravilnikom o uslovima nabavke i načinu korištenja službenih vozila u institucijama BiH Institutu je dato pravo korištenja tri službena vozila za redovne aktivnosti. Pravilnikom o specijalizovanim službenim vozilima, na koji je saglasnost dalo Vijeće ministara BiH, definisan je broj i vrsta vozila koja se može nabavljati, maksimalna pojedinačna cijena po svakoj vrsti vozila, kao i pravo na korištenje i upravljanje službenim specijalizovanim vozilima. Prema navedenom, Institut ima pravo na tri službena i 20 specijalizovanih vozila.

Na osnovu prezentovane dokumentacije vezane za službena vozila, utvrđeno je da zaključno sa 31.12.2019. godine, Institut raspolaže sa četiri službena vozila i 21 službenim specijalizovanim vozilom (jedno specijalizovano vozilo nije u vlasništvu Instituta), što nije u skladu s važećim aktima.

PREPORUKA 9

Institut je dužan da broj službenih vozila kojima raspolaže uskladi s Pravilnikom Vijeća ministara BiH o uslovima nabavke i načinu korištenja službenih vozila u institucijama BiH.

Revizijom predmetnih izdataka je utvrđeno da nisu uspostavljeni svi potrebni mehanizmi kontrole koji bi minimizirali rizike od neracionalnog i nenamjenskog korištenja službenih vozila

i eventualne zloupotrebe. Naime, postojeći sistem internih kontrola još uvijek nije u funkciji uspostavljanja ekonomičnog i efikasnog sistema upravljanja službenim vozilima i otklanjanja rizika od zloupotrebe s obzirom na to da je uočeno više nedostataka kako slijedi:

- Osobe koje su koristile službena vozila velikim dijelom nisu unosile u putne naloge sve propisane podatke i na taj način su uskratile bitne informacije za ocjenu opravdanosti upotrebe službenih vozila. Najčešće se radi o neupisivanju podataka o početnom i krajnjem stanju brojila po svakoj relaciji (upisuje se početno stanje brojila na početku mjeseca i krajnje prilikom zaključenja putnog naloga za vozilo), ne upisuje se stanje kilometraže u momentu sipanja goriva, broj računa, vrijeme polaska i dolaska.
- Pregledom putnih naloga za vozila i knjige putnih naloga za osobe utvrđena je određena nepodudarnost, tj. neizdavanje službenih naloga za osobe koje koriste službena vozila u zemlji.
- Upotreba službenih vozila u vrijeme kada osobe koje njima upravljaju koriste slobodne dane.

Uspostavljena interna kontrola dokumenata kojima se dokumentuje nastanak troškova ukazuje da je riječ o formalnoj kontroli ispravnosti i kompletnosti dokumentacije jer je utvrđeno kako uz fakture za održavanje vozila nedostaju radni nalozi o izvršenom servisiranju kao dokaz da je usluga realizovana, prisutni su isti radovi održavanja u kraćim vremenskim intervalima koji nemaju karakter redovnog održavanja, uz gorivo je fakturisana nabavka potrošnog materijala što nije bilo ugovoreno, ustanovljena su prekoračenja ugovorenih iznosa (gorivo, materijal i usluga održavanja vozila te usluga osiguranja vozila) zbog nepravovremenog pokretanja procedura javnih nabavki, što je posljedica nepostojanja sistema praćenja realizovanja zaključenih ugovora.

PREPORUKA 10

Uzimajući u obzir uočene nedostatke i slabosti, rukovodstvo Instituta ima obavezu da u što kraćem vremenu poduzme aktivnosti na unapređenju sistema internih kontrola glede upotrebe službenih vozila, kako bi se zaštitio od povećane izloženosti riziku od neracionalne i nenamjenske potrošnje javnih sredstava.

5.1.4. Izdaci za najam

Troškovi unajmljivanja imovine i opreme realizovani sa 31.12.2019. godine iznose 145.192 KM i odnose se na unajmljivanje prostora i zgrada (141.884 KM) i unajmljivanje parking prostora (3.308 KM). Postupcima revizije je uočeno da ugovor o najmu poslovnog prostora u Orašju, parking prostora u I. Sarajevu i Zenici *nisu obnovljeni za 2019. godinu.*

PREPORUKA 11

Institut je dužan pratiti rokove važenja zaključenih ugovora kako bi, u skladu s potrebama, na vrijeme mogao pokretati aktivnosti na eventualnom produženju roka važenja ugovora i time se zaštitio od mogućih posljedica odsustva važećih ugovora.

5.1.5. Izdaci za rad Upravnog i Nadzornog odbora i drugih tijela

Prema prezentovanim podacima, predmetni izdaci su ostvareni u neto iznosu od 77.775 KM (106.950 KM bruto), a isti se odnosi na isplate naknada članovima Privremenog upravnog odbora, Nadzornog odbora i Savjetodavnog odbora.¹⁷ Postupcima revizije konstatovano je da još uvijek nije riješeno pitanje imenovanja članova Nadzornog odbora niti je pokrenuta aktivnost na rješavanju pitanja statusa Privremenog upravnog odbora (detaljnije u tački 3.1.).

5.1.6. Izdaci za tekuće grantove

Zakonom o budžetu institucija BiH za 2019. godinu, Institutu su odobrena sredstva za tekuće grantove u ukupnom iznosu od 780.000 KM. Zbog ukazane potrebe za većim iznosom sredstava uslijed povećanja broja identifikovanih osoba¹⁸, kroz restrukturisanje rashoda u iznosu od 17.000 KM ukupno raspoloživa sredstva za ove namjene su iznosila 797.000 KM, od čega 600.000 KM za grantove drugim nivoima vlasti – grantovi tužilaštvima i 197.000 KM za grantove pojedincima – grant za ukop ekshumiranih osoba. Ukupna realizacija tekućih grantova iznosi 796.272 KM, od čega 600.000 KM za realizaciju grantova drugim nivoima vlasti - tužilaštvima, i 196.272 KM za realizaciju grantova pojedincima – za ukope ekshumiranih osoba.

Grantovi drugim nivoima vlasti – grantovi tužilaštvima: Na osnovu Pravilnika o načinu korištenja sredstava Instituta za ekshumacije i identifikacije i Odluke Privremenog upravnog odbora Instituta odobrena je raspodjela sredstava za ekshumacije i identifikacije u iznosu od 600.000 KM i to nadležnim tužilaštvima u Federaciji BiH (491.000 KM), tužilaštvima u Republici Srpskoj (98.000 KM) i Tužilaštvu Brčko distrikta (11.000 KM). Nadležna tužilaštva su bila obavezna na kraju svakog mjeseca dostaviti izvještaj o utrošku sredstava, a godišnji izvještaj najkasnije do 15. januara naredne godine, u skladu s članom 10. Pravilnika o načinu korištenja sredstava Instituta za ekshumacije i identifikacije. U vrijeme obavljanja završne revizije Institutu su dostavljeni izvještaji nadležnih tužilaštava na propisanim obrascima.

Grantovi pojedincima za ukope ekshumiranih osoba su realizovani u iznosu od 196.272 KM. Cijene pogrebne opreme i usluga te uslovi i mjere za ostvarivanje prava na troškove ukopa posmrtnih ostataka identifikovanih i neidentifikovanih nestalih osoba utvrđene su i realizuju se u skladu s Odlukom o utvrđivanju visine troškova ukopa posmrtnih ostataka identifikovanih i neidentifikovanih osoba.

5.2. Bilans stanja

U bilansu stanja na 31.12.2019. godine iskazana su ukupna sredstva u iznosu od 330.553 KM. Ukupne obaveze sa izvorima sredstava iskazane su u iznosu od 487.633 KM.

Značajne stavke bilansa stanja odnose se na neotpisanu vrijednost stalnih sredstava (330.553 KM), obaveze prema pravnim osobama (28.361 KM), obaveze prema fizičkim osobama (5.963 KM), obaveze prema zaposlenima (122.755 KM).

¹⁷ Svim članovima Upravnog odbora i Nadzornog odbora se isplaćuje mjesečna naknada u iznosu od 476 KM, dok članovi Savjetodavnog odbora ostvaruju mjesečnu naknadu u iznosu od 375 KM.

¹⁸ U Izjavi o odgovornosti za ostvarivanje ciljeva prezentovano je da je evidentno odstupanje ostvarenih u odnosu na planirani broj identifikacija nestalih osoba (161%), odnosno planirani broj identifikacija je bio 150, dok su identifikovane 242 osobe. Do ovog povećanja je došlo zato što su identifikovane osobe/žrtve koje su ekshumirane prije 2019. g.

Bilans stanja prikazan je u Tabeli II u prilogu Izvještaja.

5.2.1. Popis sredstava i obaveza

Institut je izvršio popis stalnih sredstava, novčanih sredstava, potraživanja i obaveza, te sitnog inventara i materijala na 31.12.2019. godine. Komisija je sačinila Izvještaj o izvršenom popisu sredstava i obaveza, koji je 23.01.2020. godine usvojio predsjedavajući Kolegija direktora. Institut nam nije predočio Odluku o redovnom godišnjem popisu imovine, potraživanja i obaveza za 2019. godinu. Donesena je samo Odluka o imenovanju komisije za popis osnovnih sredstava i sitnog inventara (26.11.2019. godine) u kojoj je navedeno da se imenuje komisija za popis osnovnih sredstava i sitnog inventara kao i potraživanja i obaveza.

Iako je bila obaveza Komisije za popis da sačini Izvještaj o izvršenom popisu sa podacima koji su utvrđeni po sravnjenju stvarnog sa knjigovodstvenim stanjem, imenovana komisija je predočila samo fizički popis stalnih sredstava na popisnim listama. U Zapisniku Centralne komisije za popis nedostaje rekapitulacija vrijednosti stalnih sredstava-ukupna nabavna vrijednost osnovnih sredstava, otpisana vrijednost i ostatak knjigovodstvene vrijednosti na 31.12.2019. godine. Nisu utvrđeni višak i manjak sredstava. Komisija za popis je utvrdila da pojedina stalna sredstva nisu za dalju upotrebu i prvobitnu namjenu, odnosno da je njihov popravak nerentabilan i neekonomičan. Takva sredstva su predložena za rashodovanje te je Institut donio Odluku o isknjižbi ovih osnovnih sredstava 23.01.2020. godine. Sredstva predložena za rashodovanje su predana firmi Reciklon d.o.o Sarajevo¹⁹. Uvidom u predočenu dokumentaciju konstatovano je da su sredstva rashodovana, ali nisu bila prethodno evidentirana na kontu sredstva van upotrebe.

S obzirom na navedeno, može se zaključiti da nisu preduzete odgovarajuće aktivnosti u procesu popisa stalne imovine, kako je to definisano odredbama Uputstva o vršenju popisa imovine i obaveza budžetskih korisnika - institucija BiH na 31.12. tekuće godine.

PREPORUKA 12

Institut je dužan posvetiti dužnu pažnju popisu stalnih sredstava i pri tome osigurati dosljednu primjenu propisa koji regulišu pitanje popisa stalnih sredstava.

Kratkoročne tekuće obaveze iskazane su u iznosu 34.324 KM što je, u odnosu na prethodnu godinu, manje za 77.656 KM. Značajne kratkoročne tekuće obaveze odnose se na obaveze prema dobavljačima koje su na 31.12.2019. godine iskazane u iznosu od 25.784 KM.

Postupcima revizije utvrđeno je da obaveze prema dobavljačima nisu popisane na osnovu usklađivanja podataka iz pomoćnih evidencija (KUF, Analitička kartica dobavljača, Probni bilans dobavljača) sa podacima iz Glavne knjige, kako je definisano članom 37. stav (4) Pravilnika o računovodstvu s računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija BiH²⁰.

Institut vodi KUF u kojem se ne evidentira podatak o datumu kad su fakture zaprimljene. Također, KUF nije zaključen sa 31.12.2019. godine, i isti se vodi bez određene hronologije. Tokom obavljanja završne revizije nisu nam prezentovani IOS obrasci radi potvrde salda

¹⁹ Zapisnik o primopredaji rashodovane opreme je sačinjen 17.3.2020. godine

²⁰MFT BiH Broj 01-08 -02-1-1515-1 od 04.02.2015. godine

obaveza te nismo mogli potvrditi da li su stanja kod pojedinih dobavljača usaglašena sa izvodima otvorenih stavki.

PREPORUKA 13

Institut je obavezan unaprijediti mehanizam popisa obaveza prema dobavljačima na kraju svake budžetske godine u smislu usklađivanja analitičkih knjigovodstvenih evidencija u pomoćnim knjigama sa odgovarajućim sumarnim kontima Glavne knjige, te pravovremeno osigurati knjigovodstvene podatke o stanjima na 31.12. kako je to propisano Pravilnikom o računovodstvu s računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija BiH.

5.3. Pregled dinamike zapošljavanja

Prema prezentovanim podacima, Institut je u 2019. godini izvršio prijem četiri zaposlenika na neodređeno vrijeme (tri sa SSS i jedna sa VSS) i jednog zaposlenika na određeno vrijeme. Uvidom u raspoloživu dokumentaciju ustanovljeno je da je zapošljavanje vršeno bez saglasnosti Vijeća ministara BiH. Jednoj osobi je uslijed smrti prestao radni odnos u Institutu, a krajem godine jednoj osobi je prestao radni odnos na određeno vrijeme. Jedno unapređenje je realizovano na osnovu Odluke o unapređenju donesene 28.12.2018. godine sa primjenom u 2019. godini i isto je obuhvaćeno revizionim izvještajem za 2018. godinu.

Zapošljavanje na određeno vrijeme vršeno je na osnovu člana 9. stav (1) tačka c) Zakona o radu u institucijama BiH. Prema navedenom Zakonu, poslodavac može bez provođenja procedure javnog konkursa izvršiti prijem u radni odnos zaposlenika na određeno vrijeme do tri mjeseca kada zbog hitnosti obavljanja posla, iznenadnog povećanja obima posla i iznenadnog odsustva zaposlenika nije moguće pravovremeno provesti javni konkurs. Institut je u 2019. godini zaposlio jednog uposlenika putem ugovora o radu na određeno vrijeme u periodu dužem od tri mjeseca bez prethodno provedene procedure javnog konkursa, što se obrazlaže dužim odsustvom (zbog bolovanja) zaposlenika na radnom mjestu tehničkog sekretara, a zbog povećanog obima posla i hitnosti u njegovom rješavanju. Navedeno ima za posljedicu neusklađenost sa propisima i netransparentno zapošljavanje. Rukovodstvo Instituta u slučajevima povećanog obima posla ima mogućnost unutrašnje preraspodjele zaposlenih.

Institut je izvršio ocjenjivanje zaposlenih u Institutu.

PREPORUKA 14

Institut je obavezan da zapošljavanje na određeno vrijeme vrši u skladu s odredbama Zakona o radu poštujući principe transparentnosti.

6. JAVNE NABAVKE

Institut je donio privremeni plan javnih nabavki za 2019. godinu odvojeno za svako tromjesečje s obzirom na to da je budžet donesen tek u decembru 2019. godine, te da se ukupno poslovanje odvijalo na osnovu četiri odluke o privremenom finansiranju.

Za provođenje postupaka javnih nabavki, odlukom predsjedavajućeg Kolegija direktora, imenovana je stalna komisija koja je provodila postupke izbora najpovoljnijeg ponuđača u 2019. godini. Prema Izvještaju o ukupnom broju postupaka i ukupnoj vrijednosti dodijeljenih ugovora po vrsti postupaka i predmetu nabavke, ukupna vrijednost provedenih postupaka javnih nabavki iznosila je 62.475 KM bez PDV-a (navedeni iznos ne obuhvata nabavke iz Aneksa II Dio B Zakona o javnim nabavkama). Proveden je jedan otvoreni postupak, tri postupka putem konkurentskog zahtjeva, dok je izbor najpovoljnijeg dobavljača za ostale predmete nabavki proveden putem direktnog sporazuma ili u skladu s Aneksom II Dio B Zakona o javnim nabavkama.

Konstatovano je da su sve procedure javnih nabavki pokrenute u aprilu 2019. godine, bez obzira što su pojedini prethodni ugovori već bili istekli. Neblagovremeno provođenje postupaka javnih nabavki imalo je za posljedicu produžetak nabavki po ugovorima s postojećim dobavljačem, što se reflektovalo na samu realizaciju ugovora, odnosno njihovo prekoračenje (nabavka goriva, osiguranje vozila, održavanje vozila).

S obzirom na navedeno, može se zaključiti da Institut ne vodi odgovarajuće evidencije o važenju i ukupnoj realizaciji ugovora, što ima za posljedicu slabosti u planiranju, odnosno dinamici provođenja javnih nabavki.

PREPORUKA 15

Preporučujemo Institutu da pravovremeno pokreće procedure javnih nabavki i uspostavi evidencije za praćenje realizacije ugovora, količinski i vrijednosno, koje će omogućiti efikasnije planiranje javnih nabavki u budućem periodu.

Postupcima revizije pojedinačnih procedura javnih nabavki u izabranom uzorku konstatovali smo sljedeće:

Nabavka goriva procijenjene vrijednosti u iznosu od 65.155 KM (bez PDV-a) provedena je putem otvorenog postupka. Kriterij za dodjelu ugovora bio je najniža cijena. Tendersku dokumentaciju je preuzelo 10 ponuđača i na istu nije bilo žalbi. Komisija je konstatovala da je blagovremeno pristigla jedna ponuda koja je ujedno i ispunjavala kvalifikacijske uslove, te je istu preporučilo ugovornom tijelu kao najpovoljniju ponudu za nabavku goriva. Zaključen je ugovor sa izabranim ponuđačem 26.8.2019. godine na iznos od 29.154 KM (bez PDV-a) koja je znatno ispod procijenjene vrijednosti.

Revizijom se nismo mogli uvjeriti u postojanje obrazloženja za prethodno navedenu procijenjenu vrijednost nabavke goriva. S obzirom na to da je pristigla jedna ponuda, Ugovor nije zaključen sa izabranim ponuđačem najkasnije u roku od deset dana od dana okončanja postupka javne nabavke (član 89. stav 3.).²¹

²¹ Odluka o izboru najpovoljnijeg dobavljača je donesena 17.07.2019. godine, a ugovor je zaključen 26.08.2019. godine.

PREPORUKA 16

Institut je dužan dosljedno postupati u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama, a procijenjena vrijednost nabavke se mora zasnivati na odgovarajućim obrazloženjima i analizama.

Nabavka usluga servisiranja vozila - ostala vozila - lot 4 – za devet vozila²²

Procedura je provedena putem konkurentskog zahtjeva za dostavu ponuda uz predviđenu e-aukciju sa zaključivanjem okvirnog sporazuma. Nabavka je bila podijeljena u četiri lota. Testiranjem je obuhvaćen lot 4 – servis devet ostalih vozila planirane vrijednosti nabavke u iznosu 9.900 KM (bez PDV-a). Nakon provedene procedure zaključen je ugovor na iznos od 12.694 KM (bez PDV-a) za period od godine dana, odnosno 9.12.2019. - 9.12.2020. godine.

Revizijom predmetne procedure konstatovano je više nedostataka kako slijedi: otvaranje ponuda nije izvršeno neposredno nakon isteka roka za podnošenje ponuda (član 63. stav (1) ZJN); nije jasno definisana vrijednost okvirnog sporazuma jer je napisano da vrijednost usluge iznosi ukupno 12.694 KM bez PDV-a, odnosno 14.851 KM sa PDV-om, odnosno najviše do 9.400 KM bez PDV-a; nije prezentovano mišljenje Pravobranilaštva BiH na Nacrt okvirnog sporazuma; Aneks 1 - Obrazac za cijenu ponude ne sadrži količine, dok se u tački 3. tenderske dokumentacije navodi da su količine detaljno specifikovane u Aneksu 1 i iste predstavljaju okvirne količine; okvirnim sporazumom definisano je da se zadržava pravo naknade izmjene navedenih količina i usluga u specifikaciji, iako one nisu utvrđene; ugovor nije zaključen sa izabranim ponuđačem najkasnije u roku od deset dana od dana okončanja postupka javne nabavke (član 89. stav 3); iako je predmetna nabavka manje vrijednosti i, samim tim, ne predstavlja veći izazov za osobe koje se bave javnim nabavkama u konkretnom slučaju, utvrđeni broj nedostataka ukazuje na nedovoljnu posvećenost, kompetentnost i razumijevanje važnosti pravilnog postupanja u tom procesu.

PREPORUKA 17

Institut je dužan dosljedno postupati u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama, te je potrebno da rukovodstvo Instituta posveti maksimalnu pažnju prilikom određivanja osoba koje će učestvovati u provođenju postupaka javnih nabavki, vodeći pri tome računa o iskustvu i znanju osoba uključenih u taj proces, kako bi se nedostaci u provođenju procedura nabavki redukovali i sveli na najmanju mjeru.

²² ŠKODA OCTAVIA (2014), ŠKODA RAPID (2013), ŠKODA FABIA (2011), ŠKODA FABIA (2009), ŠKODA FABIA (2005), ŠKODA YETI (2011), TOYOTA LAND CRUISER 120 3,0 (2005), TOYOTA HILIX 2,5D-4X4 DUOB (2009), FORD RANGER BA OTVORENI (2007)

7. KOMENTARI

Institut je u ostavljenom roku dostavio komentare na Nacrt izvještaja o reviziji za 2019. godinu. U komentarima su navedena obrazloženja sa kojima smo uglavnom bili upoznati tokom procesa revizije. Jedan od komentara se odnosio na iznesenu konstataciju u nacrtu izvještaja o ocjenjivanju zaposlenih u Institutu. Institut je naveo da je izvršeno ocjenjivanje zaposlenih o čemu je naknadno dostavljen i dokaz zbog čega je komentar uvažen. Ostali komentari predstavljaju potvrdu nalaza i preporuka revizije.

Vođa tima za finansijsku reviziju

Nada Laco, viši revizor, v.r.

Rukovodilac Odjela za finansijsku reviziju

Nedžad Hajtić, viši revizor, v.r.

Članovi tima za finansijsku reviziju

Nevena Bugarin, revizor, v.r.

Azra Husić, revizor, v.r.

Rukovodilac Odjela za razvoj, metodologiju i kontrolu kvaliteta finansijske revizije

Dragoljub Kovinčić, viši revizor, v.r.

Prilozi

Tabela I – Pregled rashoda budžeta za 2019. godinu

Tabela II – Bilans stanja na 31.12.2019. godine

Izjava o odgovornostima rukovodstva

Pregled rashoda budžeta za 2019. godinu

Institut za nestale osobe BiH

Tabela I

Opis	Odobreni budžet	Usklađivanja budžeta	Ukupni budžet (2+3)	Izvršenje budžeta	Procent 5/4*100
1	2	3	4	5	6
1. Tekući izdaci	2,087,000	-17,000	2,070,000	1,928,058	93
Bruto plaće i naknade	1,263,000		1,263,000	1,231,558	98
Naknade troškova zaposlenih	211,000		211,000	189,200	90
Putni troškovi	73,000		73,000	44,757	61
Izdaci telefonskih i pošt. usluga	35,000		35,000	32,421	93
Izdaci za energiju i kom. usluge	31,000		31,000	23,512	76
Nabavka materijala	21,000		21,000	16,099	77
Izdaci za usl. prijevoza i goriva	85,000		85,000	82,560	97
Unajmljivanje imovine i opreme	145,000	1,000	146,000	145,192	99
Izdaci za tekuće održavanje	31,000		31,000	17,652	57
Izdaci za osiguranje	20,000		20,000	16,683	83
Ugovorene i druge posebne usluge	172,000	-18,000	154,000	128,424	83
2. Kapitalni izdaci	150,000	0	150,000	0	0
Nabavka zemljišta			0		
Nabavka građevina			0		
Nabavka opreme	150,000		150,000	0	0
Nabavka ostalih stalnih sredstava			0		
Rekonstrukcija i invest. održavanje			0		
3. Tekući grantovi	780,000	17,000	797,000	796,272	100
Grantovi tužilaštvima	600,000		600,000	600,000	
Grantovi nižim nivoima vlasti	180,000	17,000	197,000	196,272	100
4. Budžet-neposredna potrošnja(1+2+3)	3,017,000	0	3,017,000	2,724,330	90
5. Višegodišnja kapitalna ulaganja	0	0	0	0	
			0		
6. Novčane donacije	0	0	0	0	
			0		
7. Programi posebne namjene	0	0	0	0	
			0		
8. Ukupno (4+5+6+7)	3,017,000	0	3,017,000	2,724,330	90

Rukovodstvo je Pregled rashoda budžeta po ekonomskim kategorijama odobrilo 20.02.2020. godine.

Predsjedavajući Kolegija direktora:
Marko Jurišić

Bilans stanja na 31.12.2019. godine

Institut za nestale osobe BiH

Tabela II

Opis	31.12.2019.	31.12.2018.	Procent 2/3*100
1	2	3	4
1. Gotovina, krat. potraživanja, razgraničenja i zalihe	0	0	
Novčana sredstva			
Kratkoročna potraživanja			
Kratkoročni plasmani			
Interni finansijski odnosi			
Zalihe			
Kratkoročna razgraničenja			
2. Stalna sredstva	337,106	340,992	99
Stalna sredstva	1,271,459	1,274,257	100
Ispravka vrijednosti	934,353	933,265	100
Neotpisana vrijednost stalnih sredstava	337,106	340,992	99
Dugoročni plasmani			
Dugoročna razgraničenja			
UKUPNO AKTIVA (1+2)	337,106	340,992	99
3. Kratkoročne obaveze i razgraničenja	157,079	292,811	54
Kratkoročne tekuće obaveze	34,324	111,980	31
Kratkoročni krediti i zajmovi			
Obaveze prema zaposlenima	122,755	112,971	109
Interni finansijski odnosi			
Kratkoročna razgraničenja	0	67,860	0
4. Dugoročne obaveze i razgraničenja	0	0	
Dugoročni krediti i zajmovi			
Ostale dugoročne obaveze			
Dugoročna razgraničenja			
5. Izvori sredstava	337,106	340,992	99
Izvori sredstava	337,106	340,992	99
Ostali izvori sredstava			
Neraspoređeni višak prihoda/rashoda			
UKUPNO PASIVA (3+4+5)	494,185	633,803	78

Napomena: Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija Bosne i Hercegovine, čl.10. stav 4., napomenuto je da bilans stanja budžetskih korisnika **neće biti uravnotežen** (aktiva jednaka pasivi) zbog programski uspostavljenog sistema Glavne knjige, dok će bilans stanja koji radi Ministarstvo finansija i trezora na nivou Budžeta institucija Bosne i Hercegovine za tekuću godinu biti uravnotežen.

Rukovodstvo je Bilans stanja odobrilo 20.02.2020. godine.

Predsjedavajući Kolegija direktora:
Marko Jurišić

Izjava o odgovornostima rukovodstva

Međunarodni standard vrhovnih revizionih institucija (ISSAI 1580) predviđa da revizor treba dobiti odgovarajuću izjavu od rukovodstva institucije kao dokaz da rukovodstvo priznaje svoju odgovornost za objektivno prikazivanje finansijskih izvještaja saglasno mjerodavnom okviru finansijskog izvještavanja, te da je odobrilo finansijske izvještaje.

Rukovodstvo **Instituta za nestale osobe Bosne i Hercegovine** (u daljem tekstu: Institut) dužno je osigurati da finansijski izvještaji za 2019. godinu budu izrađeni u skladu sa Zakonom o finansiranju institucija Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik BiH, broj 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 i 32/13), Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik BiH, broj 25/15 i 91/17) i Pravilnikom o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija Bosne i Hercegovine (protokol Ministarstva finansija i trezora Bosne i Hercegovine, broj 01-08-02-1-1515-1/15, od 4.2.2015.). Rukovodstvo je također obavezno postupati u skladu sa Zakonom o budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2019. (Službeni glasnik BiH, 84/19) i pratećim uputstvima, pojašnjenjima i smjernicama koje donosi Ministarstvo finansija i trezora Bosne i Hercegovine, kao i ostalim zakonima u Bosni i Hercegovini, tako da finansijski izvještaji daju fer i istinit prikaz finansijskog stanja Instituta.

Pri sastavljanju takvih finansijskih izvještaja odgovornosti rukovodstva obuhvaćaju garancije:

- da je osmišljen i da se primjenjuje i održava sistem internih kontrola koji je relevantan za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja i usklađenost sa zakonima i drugim propisima;
- da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze;
- da finansijski izvještaji sadrže sve relevantne podatke i analize izvršenja budžeta, kao i podatke o sistemu internih kontrola i realizaciji preporuka revizije;
- da se u poslovanju primjenjuju važeći zakonski i drugi relevantni propisi.

Rukovodstvo je također odgovorno za čuvanje imovine i resursa od gubitaka, pa stoga i za preduzimanje odgovarajućih mjera kako bi se spriječile i otkrile pronevjere i ostale nezakonitosti.

Datum, 20.02.2020. g.

Predsjedavajući Kolegija
direktora:

Marko Jurišić